

Gezegde

Het **gezegde (gez)** geeft aan dat iemand iets is, dat iemand iets doet of dat er iets gebeurt. Het gezegde kan **werkwoordelijk** of **naamwoordelijk** zijn.

Een **werkwoordelijk gezegde (wwg)** bestaat uit alleen maar werkwoorden. Dit kunnen meerdere werkwoorden zijn, maar het kan ook alleen de persoonsvorm zijn.

Een **naamwoordelijk gezegde (nwg)** bestaat niet uit alleen maar werkwoorden. Een naamwoordelijk gezegde bestaat uit een koppelwerkwoord met in ieder geval een bijvoeglijk of een zelfstandig naamwoord.

Werkwoordelijk gezegde

Het **werkwoordelijk gezegde (wwg)** bestaat uit alleen maar werkwoorden. De persoonsvorm zit altijd in het gezegde. Het gezegde geeft aan dat iemand iets is, dat iemand iets doet of dat er iets gebeurt.

1. **Zoek de persoonsvorm (pv):** Vraagzin, zet de zin in een andere tijd of in een ander aantal.
2. **Zoek het onderwerp (o):** Je stelt de vraag **Wie** of **Wat** + **de persoonsvorm?**
3. **Zoek het gezegde (gez):** **Werkwoordelijk** of **naamwoordelijk**.

Het werkwoordelijk gezegde vinden

1. Zoek de persoonsvorm (pv):

(1) vraagzin maken, (2) zet de zin in een andere tijd of (3) verander het aantal in de zin.

Gewone zin

- (1) Hij heeft mooi gezongen.
- (2) Hij heeft mooi gezongen.
- (3) Hij heeft mooi gezongen.

→
→
→

Persoonsvorm zoeken

- Heeft** hij mooi gezongen?
- Hij **had** mooi gezongen.
- Zij **hebben** mooi gezongen.

→
→
→

Persoonsvorm

- heeft**
- heeft**
- heeft**

2. Zoek het onderwerp (o):

Wie of Wat + de persoonsvorm?

Zin

Hij heeft mooi gezongen.

→

Wie of Wat + de persoonsvorm?
Wie heeft?

→
→

Onderwerp

Hij

Het werkwoordelijk gezegde vinden

3. Zoek het gezegde (gez):

Als je de persoonsvorm en het onderwerp in de zin hebt gevonden, zoek je het gezegde.
Als je het gezegde in de zin hebt gevonden, kun je bepalen of het een **werkwoordelijk gezegde** of een **naamwoordelijk gezegde** is.

Het werkwoordelijk gezegde bestaat uit de persoonsvorm en alle andere werkwoorden in de zin.

Zin → Alle werkwoorden → Werkwoordelijk gezegde
Hij heeft mooi gezongen. → heeft gezongen → heeft gezongen

In deze zin bestaat het gezegde alleen uit werkwoorden. De persoonsvorm is **heeft**.
het woord **gezongen** is ook een werkwoord. Daarom is het een **werkwoordelijk gezegde**.

Het werkwoordelijk gezegde kan ook uit één woord (de persoonsvorm) bestaan:

Zin → Alle werkwoorden → Werkwoordelijk gezegde
Hij maakt de opdracht. → maakt → maakt

Naamwoordelijk gezegde

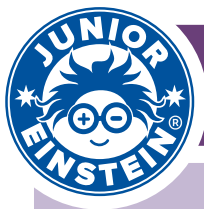
Het **naamwoordelijk gezegde (nwg)** bestaat altijd uit een koppelwerkwoord (kww) en een naamwoordelijk deel. Het koppelwerkwoord koppelt het onderwerp aan een toestand, functie, gesteldheid of eigenschap.

De koppelwerkwoorden zijn: *zijn, worden, blijven, blijken, lijken, heten, schijnen, dunken en voorkomen*.

1. **Zoek de persoonsvorm (pv)**: Vraagzin, zet de zin in een andere tijd of in een ander aantal.
2. **Zoek het onderwerp (o)**: Je stelt de vraag **Wie** of **Wat** + de persoonsvorm?
3. **Zoek het gezegde (gez)**: **Werkwoordelijk** of **naamwoordelijk**.

Bij een naamwoordelijk gezegde moet er aan drie voorwaarden voldaan worden.

1. Er moet een **koppelwerkwoord** (kww) in de zin staan.
2. Er staat een **zelfstandig naamwoord** (znw) of een **bijvoeglijk naamwoord** (bnw) in de zin.
Vaak staat dit naamwoord / de naamwoorden niet alleen, maar in een zinsdeel.
3. Het **koppelwerkwoord koppelt het onderwerp aan een toestand, functie, gesteldheid of eigenschap**.

Het naamwoordelijk gezegde vinden

1. Zoek de persoonsvorm (pv):

(1) vraagzin maken, (2) zet de zin in een andere tijd of (3) verander het aantal in de zin.

Gewone zin	Persoonsvorm zoeken	Persoonsvorm
(1) Peter is politieagent. →	Is Peter politieagent?	→ is
(2) Peter is politieagent. →	Peter was politieagent.	→ is
(3) Peter is politieagent. →	Peter en Paul zijn politieagenten.	→ is

2. Zoek het onderwerp (o):

Wie of Wat + de persoonsvorm?

Zin	Wie of Wat + de persoonsvorm?	Onderwerp
Peter is politieagent. →	Wie is?	→ Peter

3. Zoek het gezegde (gez):

Als je de persoonsvorm en het onderwerp in de zin gevonden hebt, zoek je het gezegde. Als je het gezegde in de zin hebt gevonden, kun je bepalen of het een **werkwoordelijk gezegde** of een **naamwoordelijk gezegde** is.

Als er een naamwoordelijk gezegde in de zin zit, moet aan de drie voorwaarden voldaan te worden.

Zin	Kww + naamwoord	Nwg
Peter is politieagent.	→ is politieagent	→ is politieagent

1. Zit er een koppelwerkwoord in de zin? Ja, **is** is een koppelwerkwoord is (komt van het werkwoord *zijn*).
2. Zit er een znw of bnw in de zin? Ja, **politieagent** is een znw.
3. Koppelt het kww **is** het onderwerp **Peter** aan een toestand, functie, gesteldheid of eigenschap? Ja, want het **politieagent** zegt iets over de functie van **Peter**.
De zin heeft dus een **naamwoordelijk gezegde**.